

Forslag til ROS-analyse for smittevern

Kjelde: SIS Helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse – Norconsult.

PANDEMI/ EPIDEMI

Drøfting av sannsynlighet:

Forhold i kommunene: En influensapandemi vil ikke være begrenset til kommunen, men berøre hele landet og større deler av verden. Smitten kommer til Norge gjennom persontrafikk over grensen. Tidligere var grensekommuner mer utsatt enn andre kommuner i Norge, men på grunn av endret reisemønster og den store økningen i flytrafikk de siste årene, er faren for spredning relativt jevnt fordelt over hele landet.

Fremtidsutvikling: Det er vurdert at verden rammes av en influensapandemi hvert 20. – 40. år. Høy grad av befolkningsvandring på tvers av landegrenser gjør at sannsynligheten for at en influensapandemi sprer seg til Norge er stor. Norske myndigheter har også vurdert dette som den hendelsen med høyest sannsynlighet på landsbasis de neste årene.

Det vurderes som sannsynlig at SIS-kommunene rammes av en influensapandemi.

Drøfting av konsekvens:

Liv og helse: En influensapandemi kan i verste fall medføre stort tap av menneskeliv og gi store konsekvenser for helse forøvrig. Smitte sprer seg raskt, og det er trolig ikke vaksine klar før etter en viss tid etter utbruddet. I tillegg er det mange som trenger samme vaksine når den først kommer på plass. Hurtighet på spredning og tilgang på vaksine vil være avgjørende for konsekvens. Konsekvens av pandemi vurderes som svært stor.

Ytre miljø: En influensapandemi vil kun gi små konsekvenser for ytre miljø, i form av indirekte konsekvenser av at mange mennesker er syke på samme tid

Samfunnsverdier: En influensapandemi kan gi store konsekvenser for samfunnsverdier knyttet til håndteringen av pandemien og resultatet av denne. Innkjøp av vaksiner, stort antall personell til vaksiner og medisinsk behandling vil være kostnadskrevenne. I tillegg vil mange mennesker være syke samtidig og dette innebærer stort sykefravær, både for de som er syke og for de som må være hjemme med omsorg for andre. Kritisk infrastruktur, kritiske samfunnsfunksjoner (kommunene) og det generelle dagliglivet vil få store utfordringer i å holde normal drift gående under en influensapandemi. Konsekvenser for samfunnsverdier i SIS-kommunene vurderes som store.

Oppsummering:

Verdi	Sannsynlighet					Konsekvens					Risiko		
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5			
Liv og helse			X							X			X
Ytre miljø			X			X					X		
Samfunnsverdi			X						X				X

SYKDOMMER SOM SMITTER GJENNOM MAT OG VANN

Drøfting av sannsynlighet:

Forhold i kommunene: Sykdommer som smitter gjennom mat og vann. Eksempler på slike kan være:

- legionellasmitte,
- salmonellasmitte,
- e-coli, og
- sykdom som spres med overlegg, slik som miltbrannbakteriesmitte.

Smitte gjennom mat anses å kunne bli av mindre omfang og vær håndterbart i SIS-kommunene. Vannforsyningen kan være en smitekilde for denne type hendelser. Vannforsyningen i kommunene vurderes ikke som spesielt sårbar overfor dette. Et evt. slikt utbrudd vurderes til å være håndterbart.

Når det gjelder tilsiktet smittespredning og spredning av miltbrannbakterie, er dette så sjeldent i dag at en sannsynlighetsberegning generelt sett er vanskelig.

Fremtidsutvikling: Sannsynligheten for smittsomme sykdommer i fremtiden vil trolig øke dersom samfunnsutviklingen fortsetter slik den er i dag med økende internasjonal handel med matvarer, økt industrialisering av landbruket, stadig nye metoder for produksjon, oppbevaring og tilberedning av matvarer samt en generell økning i reiseaktivitet. Samtidig kan klimaendringer medføre økt utskylling av jordsmonn til drikkevannskilder og medføre endret råvannskvalitet.

Det vurderes som sannsynlig at SIS-kommunene får utbrudd av smittsomme sykdommer av et slikt omfang at kriseledelsen i kommunen blir involvert i håndteringen

Drøfting av konsekvens:

Liv og helse: Smittsomme sykdommer gir først og fremst konsekvenser for liv og helse. Erfaringer viser at legionellasmitte har potensiale til å føre til flere dødsfall i løpet av kort tid. Det samme gjelder alvorlig smitte i drikkevann og matvarer. I tillegg blir ofte mange alvorlige syke, jf. Giardia utbruddet i Bergen i 2004. SIS-kommunene er forholdsvis oversiktlige og det vurderes at sykdommer som smitter gjennom mat og vann i hovedsak gir middels konsekvens for liv og helse i kommunen.

Ytre miljø: Smittsomme sykdommer vil kun gi svært liten konsekvens for ytre miljø.

Samfunnsverdier: En slik situasjon kan gi store konsekvenser for samfunnsverdier knyttet til håndteringen av situasjonen og resultatet av denne, herunder ressurser for å identifisere smitekilde. Videre er behandling av slik sykdom kostnadskrevenende, og man vil også kunne ha behov for innkjøp av medisinsk utstyr både i kommunene og på sykehus. De materielle konsekvensene vurderes opp mot middels. I tillegg vil kommunene kunne oppleve omdømmetap dersom vannforsyningen er smitekilden.

Oppsummering:

Verdi	Sannsynlighet					Konsekvens					Risiko		
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5			
Liv og helse			X					X				X	
Ytre miljø			X			X					X		
Samfunnsverdi			X					X				X	